

«Κόκκινη κλωστή δεμένη
στην ανέμη τυλιγμένη
δώσ' της κλώτσο να γυρίσει
παραμύθι ν' αρχινήσει...»

Από ποιον έμαθαν οι μεγαλύτεροί μας τα παραμύθια που μας διηγούνται; Πώς η παράδοση συνεχίζεται μέχρι σήμερα;

Παρουσιάζουμε

Μύθοι και θρύλοι

— Ζει ο βασιλιάς Αλέξανδρος;
— Ζει και βασιλεύει, κυρά.

«Ολημερίς το χτίζανε
το βράδυ γκρεμιζόταν»

Έχουμε ακούσει τέτοιες ιστορίες;
Ας διηγηθούμε κάποια στην τάξη.

Συζητούμε

Έθιμα του τόπου μας

«...Στο χώμα το
στρωμένο με τ'
αμπελομάντιλα
κνίσες,
τσουγκρίσματα
και Χριστός
Ανέστη...»

Οδυσσέας Ελύτης
Το Άξιον Εστί
(Εκδόσεις Ίκαρος)

- ✓ Ποια έθιμα μας θυμίζουν οι εικόνες και το κείμενο;
- ✓ Περιγράφουμε και άλλα έθιμα του τόπου μας.

Κατασκευάζουμε

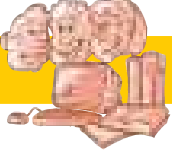

Συζητούμε με το δάσκαλό μας για το έθιμο του «Μάρτη».
Φτιάχνουμε κι εμείς το δικό μας «Μάρτη».

Ο «Μάρτης»

Ερευνούμε

Τραγούδια και χοροί με ιστορία

«Μάνα πολλά μαλώνεις με
κι εγώ μισέψει θέλω, να φύγω
να ξενιτευτώ, στα ξένα να γυρίζω
να κάμεις χρόνους να με ιδείς,
χρόνους να μ' ανταμώσεις ...»

Δημοτικό τραγούδι της ξενιτιάς

Ο λαός μας τραγούδησε τη χαρά του, την αγάπη, τον ξενιτεμό και τη λύπη του. Έτσι έφτιαξε τραγούδια του γάμου, νανουρίσματα, μοιρολόγια και τόσα άλλα.

- ✓ Έχουμε ακούσει τέτοια τραγούδια; Στην τάξη μας, με το δάσκαλό μας, επιλέγουμε και τραγουδάμε κάποια απ' αυτά.
- ✓ Επίσης ακούμε τραγούδια του τόπου μας από δίσκους ή κασέτες. Σε ποια κατηγορία ανήκει καθένα από τα τραγούδια που ακούσαμε;

Λαϊκή Τέχνη

Εκφράζουμε τις απόψεις μας

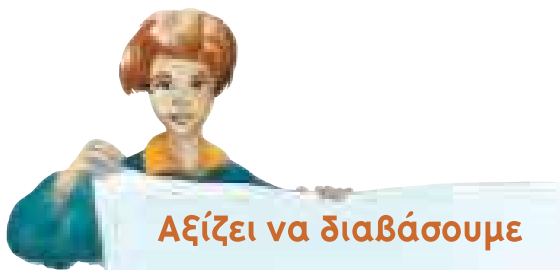
Αν οι παραπάνω εικόνες ήταν εξώφυλλο ενός βιβλίου, ποιος θα μπορούσε να ήταν ο τίτλος του;

«Ένα βήμα πιο πέρα»

Ερευνούμε για να γνωρίσουμε καλύτερα την παράδοση μας.
Πού θα ψάξουμε; Ποιον θα ρωτήσουμε; Σχεδιάζουμε τα βήματά μας.

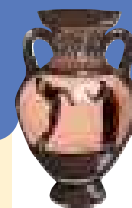
Αξίζει να διαβάσουμε

Παράδοση είναι τα έθιμα, τα δημοτικά τραγούδια και οι χοροί, οι μύθοι και οι θρύλοι, οι παροιμίες, τα αινίγματα, η λαϊκή τέχνη. Είναι αυτά που κληρονομήσαμε απ' τους παλιότερους και τα συνεχίζουμε εμείς οι νεότεροι.

Παράδοση, ακόμα, είναι τα παιχνίδια των παππούδων μας που τα παίζουμε και σήμερα, όπως το κρυφό κι η κολοκυθιά, τα παραδοσιακά φαγητά κι ο τρόπος που περνάμε τον ελεύθερο χρόνο μας, δηλαδή οι συναντήσεις με τους φίλους μας στις πλατείες, στα καφενεία, στα πανηγύρια.

Κάποιες από τις παραδόσεις συναντάμε όταν ταξιδέψουμε σε διάφορες περιοχές της πατρίδας μας, άλλες τις βρίσκουμε σ' όλη την Ελλάδα κι άλλες τις μοιραζόμαστε και με γειτονικούς λαούς. Για παράδειγμα, τα έθιμα των Χριστουγέννων τα συναντάμε σε πολλές χώρες του κόσμου.

Γιατί οι άνθρωποι φτιάχνουμε μουσεία;

«Μουσεία να δουν τα μάτια σας...»

Παίζουμε

1

Καθένας από μας γράφει σ' ένα κομμάτι χαρτί μία λέξη που έχει σχέση με το μουσείο. Βάζουμε τα χαρτιά σ' ένα κουτί και τ' ανακατεύουμε. Ο εκπρόσωπος κάθε ομάδας παίρνει δύο ή τρία χαρτιά στην τύχη. Με τις λέξεις αυτές φτιάχνουμε μία φράση, μία πρόταση ή μία ιστορία. Ανακοινώνουμε την εργασία μας.

Συζητούμε

2

- ✓ Υπάρχει κάποιο μουσείο στην περιοχή μας; Ποιο είναι αυτό;
- ✓ Έχουμε επισκεφθεί κάποιο μουσείο; Διηγούμαστε τι είδαμε και τι κάναμε εκεί.
- ✓ Ποια άλλα είδη μουσείου γνωρίζουμε;
- ✓ Είναι ανάγκη να υπάρχουν τόσα μουσεία;

Δημιουργήματα του πολιτισμού συναντάμε παντού, αρκεί να έχουμε τα μάτια και τ' αυτιά μας ανοιχτά. Κάποια απ' αυτά τα συναντάμε στα μουσεία, στους αρχαιολογικούς χώρους και σε διάφορους χώρους τέχνης.

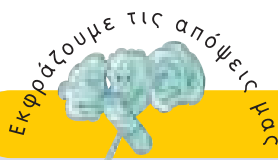

Υπάρχουν μουσεία όπου δεν παρατηρούμε μόνο τα εκθέματα, αλλά δημιουργούμε κι εμείς.

- ✓ Έχουμε επισκεφθεί κάποιο από αυτά;
- ✓ Ποιες δραστηριότητες μας άρεσαν;

Τι αντικείμενα του τόπου μας ή της οικογένειάς μας θα προτείναμε να τοποθετηθούν σ' ένα μουσείο που θα το επισκέπτονται παιδιά μετά από πολλά χρόνια; Υποστηρίζουμε με επιχειρήματα τις απόψεις μας.

Η περιπέτεια ενός έργου τέχνης

«Είναι η πρώτη φορά που πήγα σε τόσο μεγάλο Μουσείο. Είχε ωραία παλιά πράγματα μέσα [...] Κι ο πιο αδικημένος ο Αριστόδικος. Κανένας δεν τον κοιτάει, κανείς δεν του δίνει σημασία. Όλοι τον προσπερνάνε, για να σταθούν πέντε μέτρα πιο κει, στο άγαλμα του Δία ή του Ποσειδώνα. Ούτε κι εγώ ήξερα ότι τον λέγαν έτσι. Μου έκανε όμως εντύπωση που το στήθος και το πρόσωπό του ήτανε όλο γρατζουνιές και χαρακιές. Διάβασα τότε το χαρτάκι που έλεγε ότι βρέθηκε πριν σαράντα χρόνια στα Μεσόγεια της Αττικής κι ότι οι χαρακιές στο στήθος και στο πρόσωπο είχανε γίνει από το αλέτρι του γεωργού.

Εδώ έχει λάθος το χαρτάκι. Έπρεπε να γράφει ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΩΝ. Γιατί στα 2500 χρόνια που έμεινε θαμμένος ο Αριστόδικος, χιλιάδες γεωργοί θα όργωσαν εκείνο το ίδιο χωράφι. Και πάνω στο στήθος του Αριστόδικου θα φυτρώσανε χιλιάδες στάρια τόσα χρόνια. Κι ο Αριστόδικος έχασε την ομορφιά του από τις χαρακιές αλλά ήτανε καλός κι άφηνε τα στάρια να φυτρώνουνε και να θρέφουνε τον κόσμο.

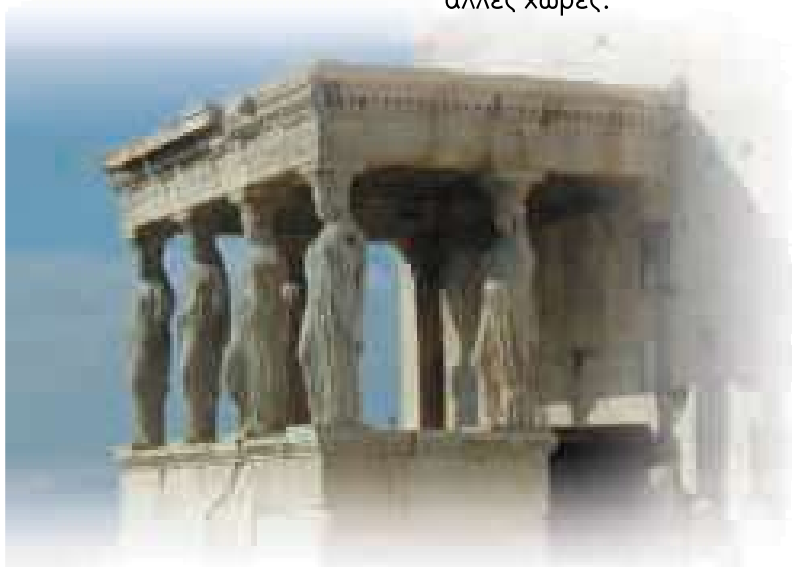
Γι' αυτό λέω ότι τον αδικήσαμε. Τον αδικήσαν αυτοί που τον βάλανε δίπλα σ' αυτόν τον υπέροχο Δία. Αλλά τον αδικήσαμε κι εμείς που δεν του ρίξαμε ούτε ένα βλέμμα. Γι' αυτό του αφιερώνω αυτή την έκθεση.»

Ευγενία Φακίνου, *Αστραδενή*
(*Εκδόσεις Κέδρος*)

- ✓ Γιατί η Αστραδενή ξεχώρισε τον Αριστόδικο;
- ✓ Εμείς έχουμε ξεχωρίσει κάποιο από τα εκθέματα ενός μουσείου;

Χωριζόμαστε σε δύο ομάδες με σκοπό να πάρουμε μέρος σε μια συζήτηση με θέμα τη μεταφορά των έργων τέχνης από τον τόπο που δημιουργήθηκαν σε άλλες χώρες.

A

Η πρώτη ομάδα θα υποστηρίξει την άποψη: **«Τα έργα τέχνης πρέπει να μένουν στον τόπο που δημιουργήθηκαν».**

B

Η δεύτερη ομάδα θα υποστηρίξει την άποψη: **«Τα έργα τέχνης χρειάζεται να "ταξιδεύουν" και σε άλλες χώρες».**

Καταγράφουμε τα επιχειρήματά μας και τα υποστηρίζουμε στη συζήτηση.

αρχαιολόγος - αρχαιοκάπηλος

Αναζητούμε στο λεξικό τη σημασία των λέξεων αυτών.

Αξίζει να διαβάσουμε

Στα μουσεία τα δημιουργήματα του πολιτισμού βρίσκουν ένα σπίτι. Πολλά από αυτά τα δημιουργήματα άλλαξαν χέρια, πουλήθηκαν, καταστράφηκαν, έμειναν χρόνια θαμμένα στη γη, μέχρι κάποιος να τα ανακαλύψει. Το καθένα «διηγείται» μια ιστορία για τους ανθρώπους και το χρόνο που περνά.

Τα εκθέματα ενός μουσείου παρουσιάζονται σε ομάδες, ανάλογα με την εποχή που φτιάχτηκαν, το θέμα ή τη χρήση τους. Τα μουσεία οργανώνουν εκθέσεις σε διάφορες χώρες του κόσμου. Με τον τρόπο αυτό πολλά δημιουργήματα του πολιτισμού «ταξιδεύουν» στο εξωτερικό και έτσι τα θαυμάζουν πολλοί άνθρωποι που δεν έχουν τη δυνατότητα να ταξιδέψουν. Για παράδειγμα, πριν από λίγα χρόνια, το Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας οργάνωσε μια τέτοια έκθεση στη Νέα Υόρκη.

Αν αφήσουμε τα αντικείμενα ενός μουσείου να μας «μιλήσουν», το μουσείο γίνεται ένας χώρος μαγικός, ένα σχολείο διαφορετικό.

